

Małgorzata Szejna

"Historia literatury i socjologia wiedzy", Zofia Mitosek, "Przegląd Humanistyczny" nr 12 (1977) :
[recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 21/4 (70), 160

1978

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

/1/ MARKIEWICZ Henryk: Trzy epizody z dziejów metodologii badań literackich w Polsce, "Roczniki Humanistyczne KUL", t. XXIV, z. 1, Lublin 1976 (wyd. 1978), s. 71-76.

Autor omawia tezy trzech zapomnianych rozpraw historycznoliterackich, o dużym znaczeniu dla rozwoju metodologii badań. Artykuł Romana Pilata "Wycieczka w dziedzinę historii literatury" wyprzedza prace Taine'a i jego teorię trzech czynników, które u Pilata również występują jako trójczłonowa całość: "plemienność" - oznacza tyle, co Taine'owska rasa, "wpływ teluryczny" - przyrodnicza część milieu, "strona dziejowa" - moment. Rozprawka Alberta Zippera "Kilka uwag o historii literatury i jej metodzie" jest pierwszą pracą polską podejmującą problematykę metody badań historycznoliterackich z uwzględnieniem specyfiki naukowej literaturoznawstwa. Artykuł W. Bruchnalskiego "Wstęp metodyczny do studium historii literatury polskiej" stanowi dokumentację pierwszego wykładu metodologii badań literackich na polskim uniwersytecie oraz jest przykładem tej odmiany literaturoznawstwa pozytywistycznego, która poddała się wzorom historiografii politycznej i zasadom wyjaśniania przyczynowego.

BP/70/15

J. Zaw.

/1/ MITOSEK Zofia: Historia literatury i socjologia wiedzy. "Przełęcz Humanistyczny" 1977 nr 12 s. 53-63.

Autorka omawia wzajemne relacje między dwiema dziedzinami współczesnej humanistyki w sytuacji, gdy socjologia wiedzy przechodzi swego rodzaju kryzys epistemologiczny. Analizuje pokrótce poglądy badaczy próbujących znaleźć nowe rozwiązania (m.in. Hauser, Lukács, Wellek i Warren), przedstawia także własny pogląd - odpowiedź na dylematy socjologii wiedzy stanowić ma refleksja nad wewnętrzną historią historii literatury oraz stworzenie nowej socjologii wiedzy o literaturze. Punkt wyjścia stanowiłby pogląd K. Wyki ("O potrzebie historii literatury") o nadrzędności waloru antropologicznego historii literatury nad jej aspektem teoriopoznawczym. W końcowej części artykułu autorka przedstawia postulaty badawcze dla tej nowej socjologii.

BP/70/16

M. Sz: